

ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KÖNYV- TÁR ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

**Mihez vezet a
tájékozatlanság, avagy
hogyan teheti tönkre a
tudatos dezinformáció
egy szakmailag
eredményesen működő
intézmény hangulatát?**

Gulácsiné Pápay Erika

Közép-európai kis országban élünk, ahol az élet minden területén gyorsan terjednek a hírek, jók és rosszak egyaránt, s ez alól szűk szakmai, könyvtári körünk sem kivétel.

Igy értesültünk ez év nyarán egy, az országos, rangos szakmai intézmények sorát, s így könyvtárunkat, az *Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központot* is igen negatívan érintő tervről, melyet *Zsidai József* igazgató dédelgetett, s papírra vetni szándékozott. Sem jómagam, sem munkatársaim nem hittünk e terv – nevesül intézményünk megszüntetését is javasló – dolgozatának megszületésében, hiszen *Zsidai József* sem személyesen, sem írásban, sem telefonon, még a mai napig sem kereszte a kapcsolatot intézményünkkel, egyetlen munkatársunkkal sem. A *Javaslat...* megszületéséről ezért megdöbbenve értesültünk.

Megdöbbenésünk és felháborodásunk a dolgozat tényleges megismerésekor csak fokozódott, s nem értjük, nem értem, hogy az összeállítás bibliográfiai részében miért hivatkozott a tavaly Debrecenben, az Agribase '95 elnevezésű konferencián elhangzott előadásomra, illetve ha már hivatkozott, akkor hogyan közölhetett intézményünkről ennyi valótlanúságot és tévedést? Nem értjük és nem ismerjük, hogy mi motiválta *Zsidai Józsefet* arra, hogy írásában más főhatóság felügyelete alá tartozó intézmény sorsa felett ítélkezzen, illetve ítéletet javasoljon. Kinek az érdekeit szolgálja és ki adott erre az összeállításra megbízást?

Nem kívánom a *Javaslat...* stílusát, szakmai színvonalát, illetve színvonalatlanságát minősíteni, más „halálraitélt” intézményről állítottak valódiságát, illetve valótlanúságát fejtegetni, hiszen – *Zsidai Józseffel* ellentétben – nem kívánok más intézmény életébe – korrekt információ hiányában – beavatkozni. Az érintett, s intézményünkkel együtt a magyar könyvtári világból száműzendő intézmények, remélem önmaguk is megteszik a *Javaslat*-ot elítélő észrevételeiket.

Kötelességem viszont az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ egykori és jelenlegi szakmai becsületét sértő, szakmai munkáját lebecsülő, illetve teljesen feleslegesnek ítélő állítások visszautasítása, s ezzel dr. *Zsidai Józsefnek* – annak ellenére, hogy ezt ő nem igényelte, s talán nem véletlen, hogy miért nem – korrekt információ szolgáltatása.

Először is sértőnek tartom, hogy *Zsidai József* igazgató úgy ítélkezik intézményünkről,

hogyan nevének sem ismeri pontosan. Sajnálatos, hogy nemcsak a név téves, hanem az országos könyvtárunkról közölt többi információja is. Az alapítási évek éves magyarázata, a hálózati központ meghatározás kiragadása egy 1956-os Mt. határozatból, a könyvtár dokumentációs központi feladatainak Zsidai-féle ismertetése, s az egyéb területek címszó alatt közölt – könyvtári tevékenységként kritizált tevékenységek is – a szerző teljes tájékozatlanságát bizonyítják. A Könyvtár tevékenységeit teljesen összekeveri az Agrárinformációs Vállalat tevékenységével, s még „fűszerezi” a szakmai területeken végzett könyvtári „próbálkozásainkat” az IBUSZ-irodákra tartozó feladat megemlítésével is. Zsidai József óriási tévedését ez árulja el legjobban, ugyanis amire itt céloz, az már az Agrárinformációs Vállalat feladata sem volt – nemhogy a könyvtáré –, ugyanis az IBUSZ csupán bérlőként volt jelen az Attila úti épületben.

Intézményünkről hozott ítétele egy teljesen téves megállapítással zárul, hiszen az 1980-as évek közepén nem az országos könyvtárunk, hanem az Agrárinformációs Vállalat jutott csődbe, a könyvtár a vállalati csőd ellenére jelenleg is működik.

Felháborítónak tartom és munkatársaim nevében is visszautasítom Zsidai Józsefnek intézményünk szakmai pótlásáról alkotott véleményét is, s azt a javaslatát, melyben a főhatóságunktól, a Földművelésügyi Minisztériumtól kapott költségvetési támogatásunk felett rendelkezni kíván.

Ezúton szeretném Zsidai Józseffel röviden ismertetni intézményünk, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ szerepét, feladatát és végzett szakmai munkáját:

Könyvtári tevékenység

A nyilvános, tudományos könyvtár – melynek látogatói között az egyetemi hallgatótól a kutatón át, az egyéni gazdálkodóig minden foglalkozási ág megtalálható – évente közel 20 ezer látogatót fogad, a könyvtárhasználók legnagyobb megelégedésére. Ezt könyvtári vendégkönyvünk is bizonyítja.

A hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett korszerű számítógépes szolgáltatásokkal is állunk használóink rendelkezésére, mivel az 1994-ben végrehajtott nagyarányú számítógépes

fejlesztés, valamint a korábbi évek gazdag szellemi és állományi hagyatéka lehetővé teszi ezt.

1994 óta a könyvtár a magyarországi nagy, országos könyvtárak integrált számítógépes rendszerét, az ALEPH rendszert alkalmazza. Megvalósította és jelenleg próbaüzemben használja gazdag CD-ROM állományának online keresési lehetőségét, World Wide Web szerverét, melyen saját könyvtári szolgáltatásait, elektronikusan is megjelenő folyóiratát, tématanulmányait, témadokumentációs sorozatát jeleníti meg.

A könyvtár koordinációs szerepét több, az agrárágazati könyvtárakkal közösen benyújtott számítógépes fejlesztési pályázat igazolja, valamint az, a már hosszú évek óta végzett tevékenység is, amelyben 41 magyarországi, többségében agrárkönyvtár külföldi folyóiratrendelését intézi, szintén eredménnyel és megbízói megelégedésével.

Az alapvető könyvtári szolgáltatásokon és együttműködésen túl, számos nemzetközi és hazai szakmai rendezvény, számítógépes továbbképzés rendezőjeként és tevékeny résztvevőjeként szerepeltünk az évek hosszú során. Rendezvényeink a könyvtári szakmai továbbképzésen túl főhatóságunk, az FM oktatási intézményeinek, agrártanácsadóknak továbbképzését is szolgálják.

Dokumentációs tevékenység

Intézetünk „fénykorában” számos mezőgazdasági kiadványt jelentetett meg, melyek közül több országos lapnak számított. Mindegyik a külföldi (és hazai) mezőgazdasági szakirodalom felhasználásán alapult, kielégítve a kutatói és gyakorlati szakemberek igényeit egyaránt. Kár lenne a lapok közül bármelyiket is kiemelni, de a mezőgazdaság valamennyi ágát átfogó, rovatokra osztott *Agrárrodalmi Szemle* c. havi kiadvány és a negyedévente megjelenő, a gyakorlati szakemberek tájékoztatását szolgáló – 30 éves múltú visszatekintő – *Mezőgazdasági Világirodalom* c. folyóiratot említeném meg.

Évek múltával a hazai gazdasági helyzet romlásával mind több kiadvány megjelentetéséről kellett lemondanunk, de a nehéz helyzetben is sikerült a régi „szép időkből” párat átalakítani, átmenteni, sőt újakat is kiadni. Így az *Agrárrodalmi Szemle* költséges nyomdai megjelentetését a

floppys változat váltotta fel, s ez az adatbázis, ha visszafogottan is, de továbbra is épül. Nagy múltú kiadványunk, a *Magyar Mezőgazdasági Bibliográfia* 200 hazai folyóirat felhasználásával készült, s negyedévente jelenik meg.

Hazánk Európai Unióhoz csatlakozásának elősegítését szolgálja az FM hathatós pénzügyi segítségével kiadott, az *Európai Unió Mezőgazdasága* c. havilap, valamint a *Mezőgazdaságunk útja az Európai Unióba* c. sorozaton belül megjelenő, rendkívül hasznos és érdekes, gyakorlati megközelítést érvényesítő sorozatfüzetek. Múlt évben 4 füzet jelent meg, idén újabb 4 füzet megjelentetésén dolgozunk. Ezek az „állandó” saját kiadványokon kívül, számos készül egyedi megrendelésre is. Különböző témakörökben végzünk átfogó témafigyelés munkákat is, miként a vetőmagtermesztésről, a gyümölcstermesztés

aktuális kérdéseiről, az ugaroltatásról, az olajnövények termesztéséről stb.

A szakirodalmi összeállításokban, és valamennyi kiadványunk elkészítésében nagy hasznát vesszük könyvtárunk országos viszonylatban még most is gazdagnak mondható könyv- és folyóiratállományának, saját és nemzetközi számítógépes adatbázisainknak.

Mindezek olyan alapot nyújtanak tevékenységünknek, hogy a súlyosbodó gazdasági helyzet ellenére is, erőnkhez mérten ki tudjuk elégíteni a hazai szakinformációs igényeket.

Úgy gondolom, szakmai tevékenységünk, a magyar könyvtári életben betöltött szerepünk – egykor és ma –, valamint az a feladat, melyet a magyar agrárinformációban ellátunk, bizonyítja helyünket és fontosságunkat.

Mi az az „írtó kapa” és hogyan kell használni?

Billédi Ferencné

Zsidai József javaslattal él a magyar könyvtári szervezet átalakítására és a költséggazdálkodás racionalizálására. Dolgozatában arról panaszkodik, hogy szárnyaló gondolatait „némely” szakmai körök – gondolom nem a pénzügyi berkek – nemtetszéssel fogadják, sőt azzal vádolják őt, hogy „favágó fejszével, írtó kapával” dolgozik. Mindkét eszközt természetesen hasznosan is lehet forgat-

ni, még az írtókapát is (helyesen rövid i-vel és egybe írva), amellyel fák, bokrok gyökereit szokták irtani, onnan, ahol más növénynek ártanak, de persze nem csukott szemmel. Ebben az esetben ugyanis egyre-másra vágjuk a hasznosat és a károsat. Zsidai József említett dolgozatában az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ felszámolására tesz javaslatot, több más jeles intézmény társaságában, ám az a gyanúm, hogy becsukott szemmel.

Nézzük meg tehát nyitott szemmel, hova is vág az az írtó kapa.

A szemrevételezésben most csak a mezőgazdasági szakterületet érintő kérdésekre szorítkozom, nem azért, mert kiragadható a többi érintett intézmény kapcsolatából és a dolgozatban a rájuk vonatkozó szentenciák nem érintenek, hanem elsősorban azért, mert e szakterület feladataival foglalkoztam intenzíven, hosszú időn keresztül. Az itt felmerült problémákat, tájékoztató intézményeket, az országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ funkcióit és tevékenységét ismerem behatóan. Feltehetően azokat a javaslatokat, amelyek a dolgozatban szereplő többi intézményre vonatkoznak, az arra illetékes szakemberek fogják észrevételezni.